

Projekt

z dnia 31 sierpnia 2021 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SIEMIATYCZE**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im.
Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach na lata 2021 - 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach na lata 2021 - 2030.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Siemiatycze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta

**Agnieszka
Monika Zalewska**

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Siemiatycze
z dnia 2021 r.

Strategia Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach na lata 2021-2031

Siedziba główna MBP w Siemiatyczach

Siemiatycze, sierpień 2021

Spis treści

Wstęp	3
Wizytówka biblioteki.....	4
Potencjał biblioteki	7
Analiza SWOT.....	7
Charakterystyka społeczności	9
Diagnoza potrzeb mieszkańców miasta i czytelników odnośnie działalności biblioteki niezbędna do opracowania niniejszego dokumentu.....	11
Misja i wizja biblioteki	14
Misja.....	14
Wizja	14
Kierunki rozwoju biblioteki – cele, działania, spodziewane efekty	14
1. Informacja i wiedza.....	14
2. Kultura czytelnicza	15
3. Kultura i sztuka	16
4. Edukacja.....	16
5. Edukacja cyfrowa.....	16
6. Integracja społeczności lokalnej	17
7. Oferowanie przestrzeni biblioteki jako miejsca spotkań	17
8. Podnoszenie jakości współpracy z organizatorem, instytucjami kultury, placówkami opieki, wychowania i edukacji, stowarzyszeniami i organizacjami	17
9. Poprawa infrastruktury Filii Nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siemiatyczach.....	18
10. Zagospodarowanie infrastruktury terenów zielonych wokół Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach przy ul. Górnej 23a.	18
Spodziewane rezultaty	19
Zarządzanie realizacją strategii	20
Monitoring realizacji strategii	20
Ewaluacja	20

Wstęp

Przez tysiące lat biblioteki były w komfortowej dla nich sytuacji, mając monopol w zakresie zapewniania dostępu informacji i wiedzy. Każdy chcący zdobyć wykształcenie, zgłębić wiedzę lub po prostu poczytać książkę w wolnym czasie, trafiał do biblioteki. Obecnie sytuacja ta zmieniła się diametralnie. Rozwój nowych technologii, cyfrowe wersje książek, wpłynęły na dostępność informacji oraz literatury pięknej „w zasięgu ręki” i ulubionego fotela, ograniczając potrzebę poszukiwania ich w bibliotece.

Podobnie stało się z szeroko rozumianą kulturą. Chociaż nikt nie odmawia jej zasług i jest ona nadal jednym z najistotniejszych czynników kształtujących społeczeństwa, prowadzących do ich rozwoju, wpływających na kształt i tożsamość poszczególnych środowisk społecznych, to wiele się zmieniło, jeśli chodzi o jej rozpowszechnianie i odbiór.

We współczesnym świecie, to instytucje: biblioteki, ośrodki kultury, galerie sztuki, muszą zabiegać o użytkownika i odbiorcę, muszą zmieniać się i dostosowywać do nowych warunków, szukać nowych narzędzi i bardziej atrakcyjnych form promowania wartościowych wydarzeń czy widowisk tym bardziej, że na rynku jest coraz większa konkurencja.

Biblioteki publiczne, są w o tyle dobrej sytuacji, że należą nadal do najliczniej występujących instytucji kultury, także w województwie Podlaskiem, co czyni je powszechnie dostępnymi. Ten fakt daje duże możliwości oddziaływania zarówno na kształtowanie potrzeb kulturalnych jak i wpływanie na ich odbiór, czy też częstotliwość kontaktu z szeroko pojmowaną kulturą.

Wykorzystaniu powyższych możliwości służy Strategia Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach na lata 2021-2030. Niniejszy dokument wskazuje kierunki rozwoju instytucji, wybór zadań i działań jakie należy podjąć w najbliższych latach, by biblioteka będąc nowoczesnym centrum kultury odpowiadającym na potrzeby środowiska, nadal efektywnie wpływała na rozwój czytelnictwa oraz zapewniała dostęp do informacji, stale nadążała za zmieniającymi się potrzebami czytelników i użytkowników, a także systematycznie zwiększała grono zainteresowanych czytelnictwem i kulturą. Strategia rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach powstała w oparciu o diagnozę potrzeb użytkowników MBP w Siemiatyczach oraz analizę danych statystycznych z działalności instytucji w ostatnich pięciu latach.

Dokument ten, w zakresie celów i zadań w nim zawartych jest spójny z Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 i „Programem rozwoju kultury w województwie podlaskim na lata 2021-2030” (Załącznik do uchwały Nr 170/2861/2020 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 17 grudnia 2020 roku).

Wizytówka biblioteki

Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach, zgodnie z kartą rejestrową biblioteki, prowadzi działalność od 10 kwietnia 1947 r. Patrona – imię Ks. Anny Jabłonowskiej – uzyskała dopiero w roku 1990. Siedziba główna biblioteki od 2004 r. mieści się w budynku adaptowanym po przedszkolu przy ul. Górnej 23a w Siemiatyczach. Powierzchnia użytkowa biblioteki wynosi ok. 550 m². Biblioteka jest samodzielną instytucją kultury wpisaną do Księgi Rejestrowej Instytucji Kultury pod nr 01 (15.07.1993), posiadającą osobowość prawną, statut i odrębny budżet, zarządzaną przez dyrektora i prowadzącą własną księgowość. Podstawowym źródłem finansowania instytucji jest dotacja podmiotowa organizatora, którym jest Miasto Siemiatycze.

W latach 2002–2007 MBP w Siemiatyczach pełniła zadania biblioteki powiatowej. W latach 2008–2011 nastąpiło zawieszenie tej działalności, jednak od roku 2012 MBP, na mocy porozumienia władz samorządowych, miejskich i powiatowych (Miasto Siemiatycze i Starostwo Powiatowe w Siemiatyczach), ponownie powierzono jej tę funkcję. Merytoryczny nadzór nad biblioteką sprawuje Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Zasięgiem swego działania instytucja obejmuje miasto Siemiatycze. Jako placówka pełniąca wybrane obowiązki biblioteki powiatowej, nadzorem merytorycznym obejmuje następujące placówki biblioteczne: M-GBP w Drohiczynie, GBP w Dziadkowicach, GBP w Grodzisku, GBP w Mielniku, GBP w Milejczycach, GBP w Nurcu – Stacji, GBP w Perlejewie, GBP w Czartajewie.

W latach 2016–2018, dzięki uzyskanej dotacji na remont i rozbudowę z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2 Infrastruktura bibliotek 2015–2020, budynek został rozbudowany, wyremontowany i wyposażony zgodnie z potrzebami oraz najnowszymi trendami. Efektem realizacji zadania "Czytam, więc jestem - Biblioteka nowoczesna formą i stała treścią" jest dodatkowa powierzchnia, wielofunkcyjne pomieszczenia, przyjazny i bez barier architektonicznych dostęp dla różnych grup czytelników i użytkowników. Każdy z oddziałów biblioteki: Wypożyczalnia dla Dorosłych, Oddział dla Dzieci, Czytelnia i Pracownia Multimedialna z galerią biblioteczną „Odrobina Kultury” zyskały nowoczesne, dobrze zaaranżowane przestrzenie do prowadzenia działalności kulturalnej i codziennej pracy bibliotecznej. Dzięki realizacji ww. zadania przed biblioteką i jej pracownikami otworzyły się nowe możliwości w zakresie promocji literatury, czytelnictwa oraz kultury, które są systematycznie wykorzystywane.

Biblioteka jest również właścicielem terenów zielonych wokół budynku, które są wykorzystywane w sezonie wiosenno-letnim, ale wymagają zagospodarowania.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej posiada na terenie miasta jedną filię biblioteczną utworzoną w 1998 roku, której działalność była zwieszona od 25 października 2011 do 1 stycznia 2014 roku. Filia wznowiła działalność w odremontowanym lokalu w niewielkiej odległości

od centrum miasta, przy jednej z głównych ulic (11 Listopada 18 B, droga krajowa nr 19). Filia, niestety nie posiada własnej siedziby, co skutkowało w przeszłości wieloma przeprowadzkami i wspomnianym powyżej okresem zawieszenia działalności. Lokal użytkowany obecnie przez Filię Nr 1 MBP w Siemiatyczach jest własnością Spółdzielni Mieszkaniowej w Siemiatyczach. Jedyną dobrą stroną wynajmu tego lokalu jest jego lokalizacja niemal w centrum miasta. Powierzchnia 100 m² i rozkład pomieszczeń nie pozwalają na prowadzenie działalności bibliotecznej zgodnie ze współczesnymi standardami, poza udostępnianiem zbiorów i zajęciami bibliotecznymi w małych grupach, a mimo to pracownicy podejmują próby wychodzenia naprzeciw potrzebom czytelników, użytkowników i mieszkańców tej części miasta, organizując spotkania, mini wystawy i zajęcia dla dzieci.

Ogółem księgozbiór biblioteki liczy 80290 woluminów, przy czym 19697 woluminów to zbiory Filii Nr 1. Poza tradycyjnym księgozbiorem biblioteka gromadzi i udostępnia audiobooki. Od 2019 r., w którym to roku przystąpiła do Konsorcjum Bibliotek Podlaskich, oferuje także nieodpłatne dla czytelników kody do Legiami. Zarówno w siedzibie głównej jak i filii od 2016 r. są dostępne zbiory cyfrowe Biblioteki Narodowej ACADEMICA.

Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana, umożliwia także skorzystanie nieodpłatnie ze skanera, kopiowania oraz drukowania. Pracownicy biblioteki organizują i prowadzą kursy (np. komputerowe dla seniorów), warsztaty, zajęcia tematyczne, zajęcia edukacyjne i biblioteczne, spotkania autorskie, recitale (okazjonalne np. Dzień Kobiet), pokazy filmowe, od 2015 r. działa także biblioteczna galeria „Odrobina Kultury”, w której organizowane są wystawy i wernisaże.

Z uwagi na potrzeby środowiska lokalnego, coraz częściej podejmowana jest organizacja wydarzeń i widowisk plenerowych: Lato z biblioteką, Festiwal Bajek 2021, Letnie spotkania z literaturą i pisarzami.

Festiwal Bajek

Wydarzenia okazjonalne, w tym muzyczne.

Pracownicy biblioteki systematycznie podnoszą umiejętności uczestnicząc w warsztatach i szkoleniach, co skutkuje jakością świadczonych usług oraz pomaga budować pozytywny i przyjazny wizerunek instytucji w społeczności lokalnej.

Potencjał biblioteki

Analiza SWOT

Mocne strony biblioteki	Słabe strony biblioteki
<ul style="list-style-type: none">- największa biblioteka w mieście i powiecie, lokalizacja siedziby głównej biblioteki w dogodnym miejscu, duży parking obok sklepu Lidl- profesjonalni, systematycznie podnoszący poziom wiedzy i umiejętności, kreatywni pracownicy- doświadczenie w opracowaniu i realizacji projektów i programów kulturalnych i edukacyjnych zgodnych z potrzebami środowiska lokalnego- bogaty, różnorodny, na bieżąco uzupełniany i selekcyonowany księgozbiór- zbiory dostosowane do potrzeb społeczności lokalnej- partycypacja czytelników w zakupach zbiorów- bogaty księgozbiór regionalny- szeroka oferta usług w tym także książka na telefon- dogodne dla użytkowników godziny pracy, czynna także w soboty- pracownia multimedialna- bieżąca prenumerata 47 tytułów czasopism (możliwość wypożyczenia)- pełna komputeryzacja w systemie MAK+, wdrożone wszystkie moduły (łącznie z możliwością elektronicznej rezerwacji)	<ul style="list-style-type: none">- szybkie zużycie sprzętu elektronicznego (szczególnie dostępnego dla użytkowników biblioteki)- brak czytników e-booków- niskie uposażenie pracowników- zbyt mała liczba czytelników w odniesieniu do liczby mieszkańców miasta Siemiatycze- zbyt mała liczba użytkowników w odniesieniu do liczby mieszkańców miasta Siemiatycze- brak dobrej strategii marketingowej skierowanej do określonych grup odbiorców- brak lokalu spełniającego współczesne standardy do prowadzenia działalności bibliotecznej pożądaną jakością w Filii Nr 1 MBP w Siemiatyczach- w Filii Nr 1 brak wydzielonych pomieszczeń do pracy z dziećmi, osobami dorosłymi/starszymi, czytelnikami, pracownikami medialnej, rzutnika, ekranu, konsoli Xbox- brak strategii marketingowych skierowanych do wybranych grup opracowanych przez profesjonalistę- brak środków finansowych na opracowanie ww. strategii marketingowej i jej realizację

<ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie w sprzęt komputerowy i nieodpłatny dostęp do sieci internetowej (Wi-Fi i poprzez kabel) dla czytelników - członkostwo w Konsorcjum Bibliotek Podlaskich (nieodpłatne kody do Legimi dla czytelników biblioteki) - dostęp do bazy książki mówionej Stowarzyszenia Larix (urządzenie czytnik udostępniane czytelnikom niewidomym i niedowidzącym) - strona internetowa biblioteki (www.mbp.edu.pl) - na bieżąco aktualizowane profile na Facebook (biblioteki głównej i filii) - pozytywny wizerunek biblioteki w środowisku - dobra współpraca z placówkami edukacyjnymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami z terenu miasta i powiatu - dostęp do cyfrowych zbiorów Biblioteki Narodowej ACADEMICA - współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost znaczenia poziomu wykształcenia społeczeństwa - dobra współpraca z organizatorem - zwiększenie wysokości środków finansowych na zakupy nowości wydawniczych i zbiorów specjalnych - zwiększenie wysokości środków finansowych na działania kulturalne - wzrost poziomu kompetencji informatycznych społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość środków budżetowych na działalność kulturalną biblioteki i filii - ogólna tendencja spadkowa czytelnictwa w Polsce - za małe zainteresowanie ofertą biblioteki - rozwój bibliotek internetowych i cyfryzacji zbiorów (książki i czasopisma dostępne w zasobach internetowych) - powszechność dostępu do informacji w Internecie

<ul style="list-style-type: none"> - pozyskiwanie dotacji na rozwój biblioteki (m.in. NPRC Priorytet 1 – zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych) - aktywne uczestnictwo w promocji regionu - szkolenia pracowników 	<ul style="list-style-type: none"> - malejąca liczba mieszkańców w mieście i powiecie - migracja młodych ludzi do większych miast
--	---

Potencjał biblioteki

Zarówno Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej jak i jej Filia Nr 1 są zlokalizowane w dogodnych dla użytkowników rejonach miasta. Każda z siedzib dysponuje parkingiem, oznakowaniem ułatwiającym dotarcie zainteresowanym do placówki. W niewielkiej odległości od Filii Nr 1 MBP w Siemiatyczach znajdują się: Szkoła Muzyczna I Stopnia im. Wojciecha Kilara, ma swoją siedzibę Siemiatycki Ośrodek Kultury, hala widowiskowo-sportowa oraz basen miejski, Przedszkole nr 3 oraz nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 1.

W niewielkiej odległości od siedziby głównej MBP w Siemiatyczach znajdują się: Liceum Ogólnokształcące im. KEN, Szkoła Podstawowa nr 3, Przedszkole nr 5. Należy podkreślić, że rozbudowana, gruntownie wyremontowana oraz dobrze wyposażona i zaaranżowana przestrzeń biblioteki jest bardzo dobrym narzędziem promocyjnym. Realizacja zadania „Czytam więc jestem – Biblioteka nowoczesna formą i stała treścią” przyczyniła się do wzrostu zainteresowania ofertą biblioteki wśród mieszkańców miasta i powiatu. Nowoczesna aranżacja przestrzeni bibliotecznych przyczyniła się również do wzrostu liczby czytelników. Atrakcyjnie wykonana elewacja, jej niepowtarzalność, nie tylko ułatwia identyfikację miejsca ale także budzi zainteresowanie. Wygodne meble, przyjazna przestrzeń, komputery i urządzenia peryferyjne, dostęp do Internetu, profesjonalna i życzliwa obsługa sprawiają, że Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej jest instytucją kultury na miarę XXI wieku.

Charakterystyka społeczności

Zasoby lokalne

Ludzie

W MBP w Siemiatyczach jest zatrudnionych 11 pracowników (10 osób na pełnych etatach i jedna na ¾ etatu, w tym 8 osób zatrudnionych jest na stanowiskach merytorycznych bibliotekarskich, 1 osoba zatrudniona jest na stanowisku łączonym animator kultury/bibliotekarz).

Zasoby materialne

Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach jest właścicielem budynku i terenów zielonych o łącznej powierzchni 3641 m², na których zlokalizowana jest siedziba główna biblioteki.

Filia Nr 1 mieści się w wynajmowanym, wyremontowanym w 2014 r., lokalu o łącznej powierzchni 100 m².

Biblioteka i filia są w pełni skomputeryzowane oraz wyposażone w komputery dla czytelników, dostęp do sieci Internet, drukarki, skanery. Inny sprzęt, w tym: aparat fotograficzny, program graficzny Corell Draw, rzutnik multimedialny, ekran, system nagłaśniający znajdują się w siedzibie głównej.

Instytucje, stowarzyszenia

Na terenie miasta Siemiatycze jest zarejestrowanych około 50 stowarzyszeń, z których około 20 działa w miarę aktywnie, z niektórymi z nich biblioteka już współpracuje, z innymi będzie starała się nawiązać współpracę. W kręgu zainteresowania biblioteki znajdują się przede wszystkim te stowarzyszenia, które są zainteresowane literaturą, kulturą, sztuką, edukacją jak np. Stowarzyszenie Klub Literacki, a także stowarzyszenia działające na rzecz dzieci i młodzieży. Dbając o dziedzictwo kulturowe regionu biblioteka współpracuje z kołami gospodyń wiejskich, a najefektywniej z KGW „Kalina” z Żurobic (wspólnie zrealizowano wiele projektów dotyczących tradycji i zwyczajów lokalnych). Biblioteka i filia współpracują z instytucjami kultury, placówkami edukacyjnymi i opiekuńczymi z terenu miasta i gminy Siemiatycze oraz ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami (np. Małe Podlasie, Koła Gospodyń Wiejskich w Grodzisku i Kalina z Żurobic, Klub Literacki i in.)

Zasoby globalne

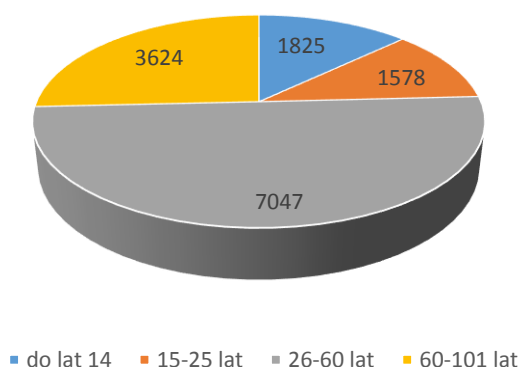
Rozbudowana i różnorodna baza zasobów internetowych – serwisy fachowe, np. Program Rozwoju Bibliotek (<http://www.biblioteki.org>), witryny czasopism branżowych (EBIB, „Biblioteka Publiczna”, strony bibliotek np. Książnicy Podlaskiej w Białymstoku, strony wydawnictw (Dwie Siostry), portale społecznościowe oraz strony tematyczne stanowiące z jednej strony inspirację, z drugiej pomoc merytoryczną w przygotowaniu i prowadzeniu zajęć, spotkań, wydarzeń adresowanych do różnych grup wiekowych, do środowisk o zróżnicowanych gustach i potrzebach czytelniczych i kulturalnych, ułatwiają wytyczanie nowych kierunków działalności i doskonalenia umiejętności.

Charakterystyka społeczności lokalnej

Istotną i kluczową kwestią, z punktu widzenia instytucji kultury prowadzącej działalność, jest liczba mieszkańców z uwzględnieniem struktury wiekowej i aktywności zawodowej. W Siemiatyczach, zgodnie z danymi liczbowymi z ewidencji ludności, najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby aktywne zawodowo między 26 a 60 rokiem życia (szczegółowe dane liczbowe - wykres 1). Osoby w tym przedziale wiekowym (26-60 r.ż.) stanowią 1/3 ogółu czytelników zarejestrowanych w bibliotece.

Wykres 1. Liczba mieszkańców miasta Siemiatycze z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe (dane z dnia 30.06.2021)

liczba mieszkańców miasta 2021

Źródło: dane z Działu Ewidencji Ludności Miasta Siemiatycze na dzień 30.06.2021 r.

Diagnoza potrzeb mieszkańców miasta i czytelników odnośnie działalności biblioteki niezbędna do opracowania niniejszego dokumentu

Diagnoza została przeprowadzona poprzez ankietę on-line, oraz dostępne arkusze w wersji papierowej. Respondenci wzięli udział w badaniu anonimowo. Badanie zostało przeprowadzone w okresie od kwietnia do maja 2021 r. Poniżej przytoczono wybrane aspekty z badania, mające duże znaczenie dla określenia potrzeb środowiska lokalnego oraz pomocne w wyznaczeniu kierunków działania biblioteki na kolejne lata.

Badanie przeprowadzono mając na uwadze kluczowość znajomości potrzeb czytelniczych i kulturalnych społeczności lokalnej dla działalności biblioteki. Wiedza ta pozwala dostosowywać liczbę i różnicować tematykę zajęć zgodnie z potrzebami poszczególnych grup wiekowych oraz zainteresowań.

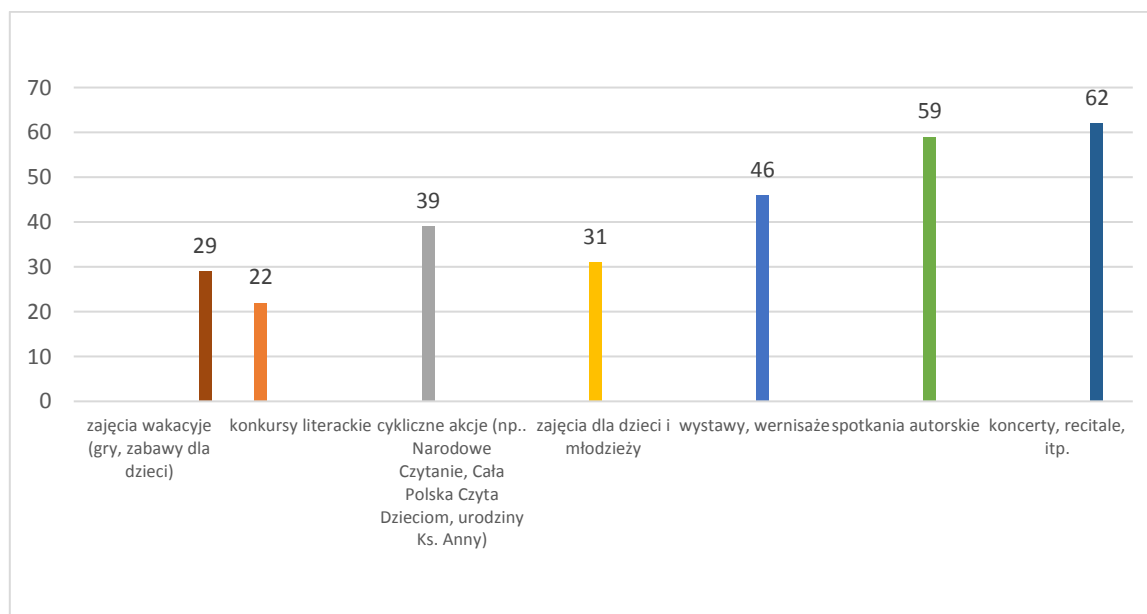
W trosce o wizerunek biblioteki oraz prawidłową realizację strategii rozwoju, jej zgodność z potrzebami czytelników i użytkowników, pracownicy MBP w Siemiatyczach systematycznie prowadzą diagnozę oczekiwań, poziomu zadowolenia ze świadczonych usług, potrzeb zarówno dotyczących poszukiwanej literatury jak i organizowanych przez bibliotekę wydarzeń kulturalnych (najczęściej indywidualną, poprzez swobodne rozmowy).

Bezpośredni kontakt z czytelnikiem i użytkownikiem, jaki ma każdy bibliotekarz jest jednym z narzędzi badania środowiska. W celu udokumentowania i doprecyzowania oczekiwań czytelników przeprowadzane są okresowo badania ankietowe, tak było i w tym przypadku. Arkusz ankiety zawierał 6 pytań, poniżej omówiono jedynie 3 najistotniejsze z punktu widzenia niniejszego dokumentu.

W diagnozie potrzeb mieszkańców miasta i czytelników odnośnie działalności biblioteki wzięło udział 87 respondentów: 66 – wypełniło kwestionariusz ankiety on-line a 21 – wersję papierową. Wybrane wyniki diagnozy, ważne dla strategii rozwoju MBP i planowania corocznego kalendarza, zostaną przedstawione łącznie.

W związku z tym, że współczesna biblioteka zajmuje się również inną, niż wypożyczanie książek i wystawy nowości wydawniczych, działalnością kulturalną zapytano respondentów o rodzaj preferowanej przez nich działalności bibliotecznej. Uzyskane odpowiedzi również stanowią ważną wskazówkę w planowaniu działalności zarówno krótko jak i długookresowej – dane liczbowe przedstawiono na wykresie 2.

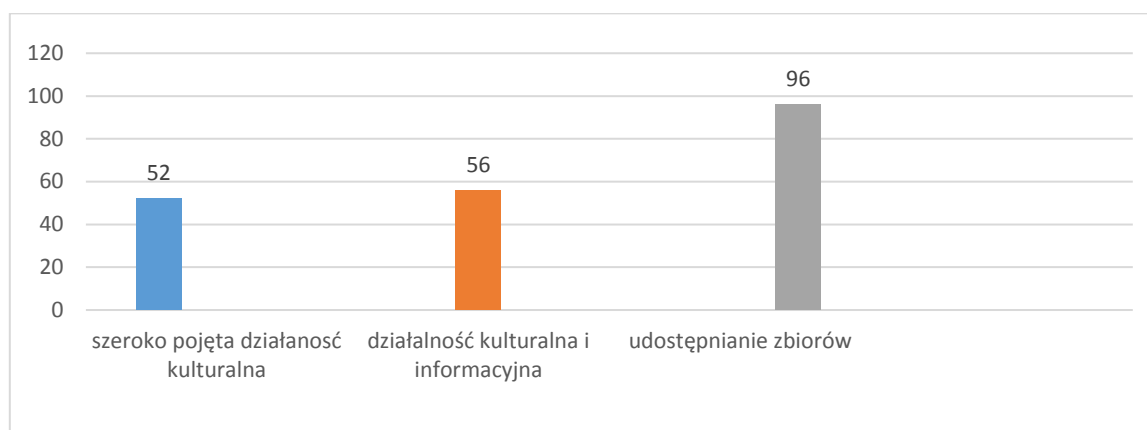
Wykres 2. Preferowany przez respondentów rodzaj działalności kulturalnej biblioteki

Źródło: obliczenia własne, odpowiedzi na pytanie 3.: „Które, z niżej wymienionych działań kulturalnych biblioteki preferujesz?”

Z badania wynika także fakt, że nadal fundamentem działalności biblioteki jest i powinno pozostać udostępnianie zbiorów, co podkreślili również respondenci. Niemniej dostrzeżono również potrzebę prowadzenia innej, niż wypożyczanie zbiorów, działalności biblioteki, i tak: 52 respondentów wymieniło „szeroko pojętą działalność kulturalną”, 56 zaznaczyło „działalność kulturalną i informacyjną”. Szczegółowe dane liczbowe przedstawiona na wykresie 3, liczba odpowiedzi przewyższa liczbę badanych, ponieważ respondenci mieli możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Wykres 3. Istota działalności biblioteki w opinii respondentów

Źródło: obliczenia własne, odpowiedzi na pytanie 4.: „Co jest Twoim zdaniem, istotą działalności biblioteki?”

W celu uszczegółowienia informacji na temat potrzeb czytelników, użytkowników i społeczności lokalnej poproszono ich o udzielenie odpowiedzi na pytanie otwarte – „O jakie działania biblioteka powinna Twoim zdaniem rozszerzyć ofertę?”.

Analizując odpowiedzi zauważono, że nadal niektórzy respondenci nie mają kompleksowej wiedzy na temat całokształtu działalności biblioteki, ponieważ wymieniają działania, które już są przez MBP w Siemiatyczach realizowane. Do najczęściej wymienianych należą:

- 1) warsztaty literackie, dziennikarskie
- 2) mini kursy z rękodzieła
- 3) większa ilość nowości
- 4) zajęcia świetlicowe dla dzieci*
- 5) warsztaty malarskie
- 6) warsztaty pisarskie*
- 7) czytelnia w ogrodzie*
- 8) spotkania autorskie
- 9) gry komputerowe*
- 10) warsztaty taneczne*
- 11) więcej koncertów, spotkań rozrywkowych

Symbolem „*” oznaczono działania, których biblioteka jeszcze nie podejmowała.

Opracowując niniejszą strategię rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej wzięto pod uwagę zasygnalizowane potrzeby obecnych i potencjalnych użytkowników biblioteki i ujęto je w planie działań.

Misja i wizja biblioteki

Misja

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach jest utrzymywanie najwyższego, profesjonalnego poziomu swej działalności, w celu aktywnego wspierania procesów czytelniczych, w tym rozpoznawania, rozwijania i zaspokajania potrzeb czytelniczych społeczeństwa lokalnego, upowszechniania kultury i czytelnictwa oraz świadczenia usług informacyjnych i edukacyjnych na rzecz mieszkańców miasta Siemiatycze.

Wizja

Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach to kreatywna, nowoczesna instytucja kultury, otwarta na potrzeby środowiska lokalnego i współpracę z różnymi instytucjami, będąca centrum edukacji i informacji, przyjaznym miejscem spotkań wielu środowisk, przyjemnego spędzania wolnego czasu oraz rozwijania i dostarczania wiedzy oraz rozrywki, nadążającym za przemianami cywilizacyjnymi, technologicznymi i ekonomicznymi z zachowaniem szacunku dla wartości historycznych i tradycji, dbania o dziedzictwo kulturowe regionu, instytucją służącą rozwojowi miasta Siemiatycze, aktywnie uczestniczącą w społecznym życiu mieszkańców.

Kierunki rozwoju biblioteki – cele, działania, spodziewane efekty

Realizacja misji Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach będzie skupiała się na następujących kierunkach.

1. Informacja i wiedza

Oferowanie nieodpłatnego dostępu do sprzętu komputerowego i sieci Internet, w tym Wi-Fi oraz urządzeń wielofunkcyjnych (ksero, drukarka, skaner, faks) i innego sprzętu (czytniki e-book, rzutnik, ekran) na potrzeby grupowe w celach integracyjnych, edukacyjnych związanych z udziałem w kulturze. Gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów związanych z informacją i wiedzą w konsultacji z czytelnikami: - literatury naukowej, popularnonaukowej i poradnikowej (książki,

czasopisma), encyklopedii, słowników itp. także online. Otwarty dostęp do zbiorów z systemem identyfikacji wizualnej ułatwiający korzystanie ze zbiorów użytkownikom. Oferowanie dostępu do zbiorów cyfrowych na miejscu i online (m.in. ACADEMICA, Legimi). Udzielanie pomocy w wyszukiwaniu informacji i pomoc dla użytkowników indywidualnych, grup, organizacji i instytucji na miejscu, przez telefon i Internet. Oferowanie pomocy i wsparcia użytkownikom indywidualnym i grupowym, w posługiwaniu się narzędziami takimi jak katalogi, bazy danych, książki, komputery, oprogramowanie, wyszukiwarki internetowe itp.; pomocy w opracowywaniu bibliografii, innych form prezentacji dla użytkowników indywidualnych, grup oraz organizacji i instytucji. Prowadzenie instruktażu w zakresie korzystania z zasobów biblioteki, w tym komputerów, Internetu i multimediiów.

Efekt: zbudowanie rzetelnej, profesjonalnej instytucji edukacyjnej, naukowej i informacyjnej.

2. Kultura czytelnicza

Gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie książek i audiobooków: literatury pięknej, głównie beletrystyki dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w konsultacji z czytelnikami. Promocja książek, audiobooków, w tym bestsellerów, zarówno stacjonarnie w bibliotece jak i poprzez stronę internetową instytucji i profile na portalach społecznościowych (Facebook, Instagram). Oferowanie dostępu do wybranej oferty audiobooków oraz linków do stron internetowych z darmowymi audiobookami. Pomoc i prowadzenie instruktażu w zakresie korzystania z audiobooków i czytników e-booków. Gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i promowanie literatury regionalnej (książki, prasa, dokumenty życia społecznego). Udostępnianie prasy i e-prasy: dzienniki (w tym regionalne), wybór tygodników i czasopism w formie papierowej lub e-wydań. Prowadzenie kampanii promocyjnej dostępnej prasy na miejscu, na stronie internetowej, profilach społecznościowych oraz włączanie użytkowników w podejmowanie decyzji dotyczących zakupu prasy i formy jej udostępniania (wersja papierowa czy e-wydanie). Aktywna promocja czytelnictwa: prowadzenie dyskusyjnego klubu książki dla dorosłych i młodzieży, organizowanie wydarzeń popularyzujących czytelnictwo w społeczności lokalnej m.in. spotkań z autorami, tłumaczami literatury, dziennikarzami itp.; wydarzeń i akcji głośnego czytania, przedstawień teatralnych, festiwali literackich, poetyckich i in. w formie stacjonarnej i online.

Efekt: podniesienie profesjonalizmu instytucji, promującej czytelnictwo, literaturę poprzez budzenie zainteresowań i potrzeb oraz angażowanie społeczności lokalnej w działania wspierające rozwój kultury czytelniczej.

3. Kultura i sztuka

Popularyzacja kultury poprzez organizowanie wydarzeń prezentujących różne przejawy kultury i twórczości artystycznej jak: widowiska, recitale, wystawy (malarstwa, komiksów, grafiki, rzeźby, fotografii, dokumentów historycznych, interesujących, rzadkich kolekcji prywatnych, np. pocztówek, plakatów muzycznych, sztuki użytkowej), pokazy filmów, spektakli teatralnych, wspólnego słuchania muzyki, koncertów itp. Pokazywanie i promowanie internetowych źródeł dostępu do treści kultury (np. wolnelektury.pl, Polona, wirtualne spacerunki po muzeach). Podejmowanie działań umożliwiających ekspresję artystyczną: organizowanie warsztatów dla różnych grup wiekowych z różnych form ekspresji artystycznej: fotografii, filmu, komiksu, graffiti, muzyki, malarstwa, rzeźby, grafiki, ceramiki, haftu, teatru, literatury, śpiewu, tańca itp.; organizowanie konkursów, przeglądów związanych z tworzeniem kultury np. konkurs na plakat, bajkę, ilustrację, fotografię itp.; organizowanie festiwali i przeglądów w formie stacjonarnej lub online lokalnych twórców, grup młodzieży, dorosłych.

Efekt: zbudowanie profesjonalnego ośrodka kulturotwórczego.

4. Edukacja

Oferta, w tym edukacja biblioteczna, z uwzględnieniem zajęć, spotkań, warsztatów o charakterze edukacyjnym na różne tematy i skierowana do grup w różnym wieku i z różnymi potrzebami, w tym grup społecznych o szczególnych potrzebach edukacyjnych np.: dla dzieci oraz młodzieży (wspieranie edukacji przedszkolnej i szkolnej), dla dorosłych (uczenie się przez całe życie, w tym podnoszenie kompetencji cyfrowych).

Efekt: zbudowanie profesjonalnej instytucji wspierającej edukację i popularyzującej wiedzę i naukę.

5. Edukacja cyfrowa

Opracowanie oferty w oparciu o diagnozę potrzeb, w tym: warsztaty dla osób niekorzystających dotychczas z Internetu (niezależnie od wieku), warsztaty dla już korzystających na temat świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu, warsztaty ze specjalistami dla chcących się doskonalić – rozwój konkretnych umiejętności (np. grafika, programowanie w wybranym języku, tworzenie gier itp.).

Efekt: poprzez kształcenie umiejętności cyfrowych biblioteka stworzy możliwości świadomego i sprawnego korzystania z ogólnopolskich i światowych baz danych oraz innych, które otwiera przed współczesnym społeczeństwem cyfryzacja.

6. Integracja społeczności lokalnej

Gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie oraz promowanie zasobów dotyczących historii i teraźniejszości małej ojczyzny, w tym prasy lokalnej, dokumentów życia społecznego (współczesne i archiwalne), dzieł literackich i innych publikacji na temat małej ojczyzny (miasta, wsi, gminy), niezależnie od miejsca ich wydania. Zachęcanie do integrowania się mieszkańców wokół ww. tematyki i wspólnego tworzenia wydarzeń popularyzujących wiedzę i tradycje lokalne i regionalne (wieczory poezji, wieczory z historią lokalną, wystawy, konkursy, przygotowywanie artykułów o tematyce regionalnej, dzienników, wspomnień do prasy lokalnej, na stronę internetową biblioteki, organizacji itp.). Digitalizacja i udostępnianie zasobów historycznych (lokalne archiwum tradycji lokalnej). Promocja zasobów (strona internetowa biblioteki, informacja wysyłana do szkół i innych lokalnych organizacji i instytucji, media lokalne, wystawy, konkursy itp.).

Efekt: zbudowanie instytucji otwartej na potrzeby mieszkańców, dbającej i popularyzującej wspólną historię, dziedzictwo lokalne i tradycję.

7. Oferowanie przestrzeni biblioteki jako miejsca spotkań

Udostępnianie pomieszczeń biblioteki na spotkania mieszkańców (grup nieformalnych, hobbystycznych, stowarzyszeń) oraz na spotkania okazjonalne (miejscowe święta, dzień babci itp.). Wydzielenie przestrzeni w bibliotece na miejsce spotkań (stoliki, krzesła, fotele, możliwość podania herbaty i kawy) w tym aranżacja kąpek dla różnych grup wiekowych: dzieci i rodziców, młodzieży, dorosłych z dostosowanym wyposażeniem. Zachęcanie i wspieranie mieszkańców w samoorganizacji spotkań, pomoc w tworzeniu grup nieformalnych i podejmowaniu przez nie działań na rzecz kultury, rozrywki, edukacji, dziedzictwa regionalnego i historycznego. Oferowanie wsparcia w dotarciu do informacji publicznej, wyszukiwaniu na stronach internetowych urzędów informacji ważnych z punktu widzenia obywatela, w korzystaniu z e-administracji. Zachęcanie do promowania zasobów biblioteki i szeroko pojmowanej kultury czytelnicej.

Efekt: zbudowanie więzi i zintegrowanie społeczności lokalnej, mającej realny wpływ na ofertę działań bibliotecznych dostosowaną do potrzeb środowiska.

8. Podnoszenie jakości współpracy z organizatorem, instytucjami kultury, placówkami opieki, wychowania i edukacji, stowarzyszeniami i organizacjami

Dążenie do systematycznego zacieśniania współpracy z organizatorem instytucji oraz pozostałymi instytucjami, placówkami, stowarzyszeniami i organizacjami w celu podniesienia rangi biblioteki, promocji jej działalności i budowania pozytywnego wizerunku.

Efekt: zbudowanie instytucji, która kreuje i wspiera kulturalne obszary funkcjonowania społeczności lokalnej.

9. Poprawa infrastruktury Filii Nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siemiatyczach

Dążenie do zmiany lokalu biblioteki, wynikające z potrzeb dysponowania odpowiednią przestrzenią dostosowaną do potrzeb czytelników i użytkowników, współczesnych norm i standardów oraz dostępnego dla wszystkich grup społecznych, w tym niepełnosprawnych, także niewidomych i niedowidzących. Przygotowanie dokumentacji i wniosku pozwalających na aplikowanie do Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2: Infrastruktura bibliotek 2021-2025.

Efekt: dostosowanie warunków lokalowych do poszerzenia działalności i wprowadzenia różnorodnych form pracy adresowanych do różnych grup wiekowych czytelników, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb najmłodszych i seniorów oraz osób z niepełnosprawnością; zmiana lokalu bibliotecznego Filii Nr 1 pozwoli na stwarzanie nowych możliwości kreowania, rozbudzania i rozwijania czytelnictwa oraz umacnianie nawyków czytelniczych wśród mieszkańców Siemiatycz; nowoczesna, dobrze wyposażona Filia Nr 1 dostępna dla wszystkich grup czytelników, użytkowników i odwiedzających w tym osób niepełnosprawnych.

10. Zagospodarowanie infrastruktury terenów zielonych wokół Miejskiej Biblioteki

Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach przy ul. Górnej 23a.

Zagospodarowanie terenów zielonych należących do biblioteki i wykorzystanie ich do poszerzenia zakresu usług świadczonych przez bibliotekę na rzecz mieszkańców miasta i okolic oraz turystów.

Efekt: zagospodarowanie terenu pozwoli na znaczące poszerzenie oferty kulturalnej biblioteki, ale także stanie się miejscem, z którego będzie mogła korzystać społeczność lokalna, nie tylko odpoczywać, czytać, grać w gry, ale także organizować wydarzenia takie jak np. wystawy plenerowe, konkursy recytatorskie, oratorskie, pokazy filmowe, przedstawienia teatralne, recitale itp. Takiej przestrzeni brakuje w tej części miasta, a jej atrakcyjność podnosi lokalizacja pozwalająca na bezpieczną zabawę najmłodszych ze względu na oddalenie od ulic miejskich. Zagospodarowanie terenu pozwoli na znaczniejsze i aktywniejsze włączanie się Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach w inicjatywy organizowane przez Miasto Siemiatycze wspierające szeroko rozumianą kulturę, a społeczność lokalna zyska przestrzeń do organizowania ważnych wydarzeń w jej życiu. Zagospodarowany teren zielony, tworzący przyjazną przestrzeń do relaksu, wypoczynku, spotkań, spektakli teatralnych, konkursów, recitali i zabawy z pewnością wpłynie na wzrost zainteresowania działalnością biblioteki w ogóle oraz spełni oczekiwania mieszkańców części miasta, w której zlokalizowana jest biblioteka główna (ul. Górna 23 a).

Spodziewane rezultaty

1. Wyższa jakość księgozbioru, wzrost zainteresowania czytaniem, wzrost rangi MBP w środowisku lokalnym.
2. Księgozbiór zgodny z certyfikatem Biblioteka +: literatura popularno-naukowa 30% całości, beletrystyczna w stosunku 40% - literatura młodzieżowa, 60% - literatura dla dorosłych.
3. Ilość i profil prenumerowanych czasopism zgodny z potrzebami czytelników i certyfikatem Biblioteka +.
4. Uatrakcyjnienie oferty biblioteki.
5. Wzrost liczby czytelników i użytkowników.
6. Wzrost liczby zadowolonych czytelników.
7. Wzrost kultury informatycznej, zwiększenie dostępu do informacji i wiedzy, większa liczba osób korzystających z usług biblioteki.
8. Wzrost liczby tytułów nowości wydawniczych, zróżnicowany księgozbiór.
9. Wzbogacenie oferty biblioteki, rozwój społeczeństwa informacyjnego i kultury informatycznej.
10. Szeroki wachlarz wyboru atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, możliwości rozwoju uzdolnień, umiejętności itp. wśród członków społeczeństwa lokalnego.
11. Umożliwienie dyskusji pozaszkolnych o literaturze, bohaterach literackich, wyborach.
12. Udoskonalenie promocji działań MBP.
13. Integracja społeczności lokalnej wokół wartościowych treści literatury i obszarów życia intelektualnego.
14. Podniesienie znaczenia MBP jako samorządowej instytucji kultury.
15. Szersza promocja lokalnych twórców i Biblioteki jako patrona inicjatyw społecznych.
16. Szeroka oferta działań skierowanych do różnych grup wiekowych.
17. Szersza oferta dostępnych nowych rodzajów zbiorów – audiobooki, filmy, czytniki e-boków.
18. Dzieci i młodzież chętniej i częściej korzystające z zasobów bibliotecznych - wzrost liczby czytelników.
19. Wyższa jakość świadczonych usług, możliwość korzystania z pełnych baz danych on-line.
20. Łatwiejszy dostęp do informacji dla czytelnika, wyższa jakość świadczonych usług, rozwój społeczeństwa informacyjnego, rozwój nowych umiejętności u czytelników 50+.
21. Dotarcie z informacją o działalności MBP i jej Filii do większej liczby czytelników i mieszkańców miasta - wzrost liczby uczestników spotkań, konkursów organizowanych przez MBP.

Zarządzanie realizacją strategii

Monitoring realizacji strategii

Realizacja Strategii Rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach będzie polegała na systematycznym realizowaniu zaplanowanych działań w zależności od pozyskania środków finansowych oraz przedkładaniu sprawozdań z realizacji zadań strategii w kolejnych latach Radzie Miasta.

Ewaluacja

Wdrożenie strategii przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Anny Jabłonowskiej w Siemiatyczach i Filii Nr 1 w szczególności przez:

- wzrost znaczenia czytelnictwa i książki w procesie wychowania, edukacji i jako formy spędzania czasu wolnego,
- wzrost wykorzystania zasobów bibliotecznych,
- zwiększenie atrakcyjności biblioteki jako centrum czytelnictwa, kultury i edukacji,
- wypracowanie instytucjonalnej współpracy pomiędzy placówkami edukacji i wychowania MBP w procesie kształcenia społeczeństwa informacyjnego.

